

Освітня програма
Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4
Херсонської міської ради

РОЗДІЛ І. Загальні положення

Освітня програма початкової загальної освіти Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради та освітня програма базової середньої освіти Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради (далі - освітні програми) розроблені відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», "Про охорону дитинства", Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988р., постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (зі змінами від 07.08.2013 р. №583 та від 26.02.2020 р. №143), від 24.07.2019 р. №688 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»; від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 р. № 957 зі змінами, затвердженими постановою Кабміну України від 26.04.2022 р. № 483, Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.04.2019 №536, Положення про індивідуальну форму навчання, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016 р. №8 (у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 р. № 9), Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 р. №2205, Статуту Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради.

Згідно з чинним законодавством, заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

- ступінь - початкова загальна освіта (1-4 класи);
- ступінь - базова середня освіта (5-9 класи).

Освітній процес організовується за такими циклами:

перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання).

Призначення кожного ступеня навчання визначається в освітній програмі початкової загальної освіти Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради (Розділ ІІ) та освітній програмі базової загальної освіти Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради (Розділ ІІІ). Освітні програми окреслюють рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами, містять загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення.

Освітня програма закладу враховує гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу. Освітній процес у закладі ґрунтується на принципах академічної доброчесності, визначених у Положенні про дотримання академічної

добросовісності учасників освітнього процесу Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради, схваленого на засідання педагогічної ради від 30.08.2021 р. (протокол №1).

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» **мовою освітнього процесу** в Херсонській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради є державна мова - українська. Усі здобувачі освіти в закладі вивчають українську мову відповідно до державних стандартів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти в класах з інклюзивною формою навчання, за індивідуальною формою навчання

Навчання в класах з інклюзивною формою, за індивідуальною формою можуть розпочинати учні згідно з визначеними в попередніх пунктах вимогами відповідно до ступеня навчання та за умови надання заяв від батьків, висновків інклюзивно-ресурсних центрів, довідок ЛКК (для організації індивідуальної форми навчання – педагогічного патронажу).

На початок навчального року здобувачі освіти закладу надають довідки про належність до основної/спеціальної/підготовчої груп для визначення їхнього навантаження на уроках фізичної культури.

Навчальний план та його обґрунтування

Навчальні плани для 1-9 класів Херсонської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Херсонської міської ради розроблені відповідно до Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688); постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»; від 30.09.2020 №898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти»; на основі Типових освітніх програм для 1-2, 3-4-х класів Нової Української Школи, розроблених під керівництвом О.Я. Савченко, затверджених наказом МОН України від 12.08.2022 р. № 743-22 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»; Типових освітніх програм, затверджених наказами МОН України від 19.02.2021 №235, від 20.04.2018 №405; з метою імплементації статті 64 Закону України «Про освіту» для дітей із особливими освітніми потребами в спеціальних класах.

Навчальні плани складені з урахуванням сучасних підходів до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами початкової та базової загальної середньої освіти. Зміст навчальних планів є механізмом реалізації змісту освіти кожного ступеня навчання.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальних планах відповідного рівня.

Базові навчальні предмети, що становлять інваріантну складову змісту середньої освіти, є обов'язковими і вивчаються на рівні державного стандарту на всіх ступенях. З метою врахування індивідуальних освітніх потреб та інтересів здобувачів освіти, діагностування прогалин у знаннях учнів, організації роботи зі здібними та обдарованими учнями, підготовки учнів до державної підсумкової атестації передбачено проведення індивідуальних занять.

Відповідно до навчального плану педагогічні працівники закладу самостійно обирають програми, підручники, навчальні посібники, які мають гриф Міністерства освіти і науки України, а також науково-методичну літературу, дидактичні матеріали, форми, методи, засоби навчальної роботи, що забезпечують виконання статутних завдань та здобуття освіти на рівні державних стандартів.

Особливістю навчального року є робота щодо подолання освітніх втрат та розривів: перегляд та освітніх програм із метою їх адаптації до потреб учнів, розроблення додаткового контенту з ключових навчальних тем, формування інтеграційних груп для вивчення основних предметів, цільове використання варіативної частини навчальних планів тощо.

Гранична наповнюваність класів і тривалість уроків у закладі встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами. Мережа класів закладу освіти формується відповідно до наявного контингенту з урахуванням розрахункової наповнюваності класів для міст обласного значення, яка враховується при обрахунку обсягу освітньої субвенції з державного бюджету на навчальний рік.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 17.08.2012 № 921).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2004 №24, наказів Міністерства освіти і науки України від 02.02.2004 №80, постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Організація освітнього процесу

Відповідно до ст.10 р.ІІІ Закону України "Про повну загальну середню освіту" освітній процес у закладі організовується в межах навчального року, що розпочинається у **День знань - 1 вересня**, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується **не пізніше 1 липня** наступного року. Якщо 1 вересня припадає на вихідний день, навчальний рік розпочинається у перший за ним робочий день.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 року №1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за №8/32979, учні 4, 9 класів складають державну підсумкову атестацію. Перелік предметів для проведення державної підсумкової атестації для учнів початкової, базової школи, форму й терміни проведення буде визначено додатково Міністерством освіти і науки України.

Видача та облік документів про освіту, в тому числі з відзнакою, здійснюється згідно з наказом МОН від 10.12.2003 №811 «Про затвердження Положення про ІВС "ОСВІТА" та Порядку замовлення, видачі та обліку документів про освіту державного зразка».

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою (**І і II семестр**).

Тривалість канікул у закладі освіти протягом навчального року - **не менше 30 календарних днів**.

У разі епідемічної небезпеки, зміни термінів опалювального сезону або інших причин, педагогічна рада може прийняти рішення про перенесення термінів проведення канікул, початку та завершення навчальних семестрів.

Освітній заклад працює в одну зміну в 5-денному навчальному режимі.

Безперервна навчальна діяльність учнів закладу становить 35 хвилин (для 1 року навчання), 40 хвилин (для 2-4 років навчання), 45 хвилин (5-9 років навчання).

В умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації **дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати** для учнів:

- **1-2 класів**- 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 - по 20 хвилин;
- **3-4 класів**- 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин;
- **5-6 класів**- 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин;
- **7-9 класів**- 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 40 хвилин, або 4 - по 30 хвилин, або 5 - по 25 хвилин.

Для учнів 1-4 класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, організовуються групи подовженого дня.

Відповідно до додатка листа МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» упродовж навчального року (упродовж 10 днів у 5-6 класах по 3 години на день, у 7-8 класах по 4 години на день) проводиться навчальна практика та екскурсії, що передбачають активну діяльність здобувачів освіти у закладі освіти та поза її межами, реалізацію проєктів. Зміст, форми, час проведення навчальної практики та навчальних екскурсій визначають учителі.

У випадках запровадження карантину або припинення освітнього процесу з інших поважних причин, з метою засвоєння змісту кожного навчального предмета, освітній процес у закладі здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти в Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів №4 Херсонської міської ради (протокол педради від 12.10.2020 №3).

Викладання предметів вибіркового освітнього компонента в 1-9 класах, що не мають повної кількості годин, здійснюється в кожному семестрі по 0,5 год. (тиждень А і тиждень Б).

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні закладу розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що визначає, ефективність реалізації освітньої програми, тобто наскільки реальний продукт діяльності закладу відповідає чинним державним стандартам освіти.

Об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (наявність кваліфікованих педагогічних кадрів, їх професійний розвиток, участь у тренінгах і семінарах, відповідність вимогам державних стандартів освіти, оцінка ефективності роботи педагогів);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність актуальних програм, навчальних планів, підручників, методичних рекомендацій, розробка та впровадження інтерактивних та сучасних методів навчання, контроль за їх використанням у процесі викладання);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (стан і оснащення кабінетів та лабораторій, наявність необхідного обладнання, комп'ютерної техніки та програмного забезпечення, забезпечення безпечного та комфортного освітнього середовища);
- якість проведення навчальних занять (дотримання планів та програм, організація уроків та практичних занять на високому професійному рівні, використання ефективних методів навчання, активна участь учнів у освітньому процесі);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (регулярне оцінювання знань, умінь і компетентностей учнів, проведення проміжних і підсумкових контрольних заходів, аналіз результатів навчання та їх корекція для підвищення ефективності освітнього процесу);
- продовження навчання (організація додаткових занять, факультативів та консультацій, підтримка самостійної роботи учнів, створення умов для безперервного розвитку компетентностей та підготовки до наступного етапу освіти).

Освітня діяльність закладу оцінюється відповідно до Положення про моніторинг якості освітнього процесу у Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів №4 Херсонської міської ради, затвердженого педрадою закладу 14.01.2021 р. (протокол № 6).

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в закладі спрямована на оновлення методичної бази освітньої діяльності; контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення; моніторинг та оптимізація безпечності середовища закладу; створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників. Опис та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти викладено в Положенні про внутрішню систему забезпечення якості освіти Херсонської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 Херсонської міської ради (протокол педагогічної ради від 11.11.2019 р. №4).

Форми організації освітнього процесу та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Забезпечення різних форм здобуття освіти: інституційної (очної (денної)), дистанційної, мережевої), індивідуальної (сімейної (домашньої), екстернатної, педагогічного патронажу) .

Початкова та базова середня освіта може здобуватися в закладі заочною (денною), змішаною, індивідуальною (екстернатною, сімейною (домашньою) формами здобуття освіти та педагогічного патронажу). З урахуванням індивідуальних особливостей учнів та для забезпечення виконання навчальних програм з окремих предметів педагогами розробляються індивідуальні освітні траєкторії для обдарованих учнів, дітей з особливими освітніми потребами (які потребують модифікації освітньої програми) та здобувачів освіти, що навчаються за формою педагогічного патронажу. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою, затверджується директором школи та підписується батьками.